

Redovisning av regeringsuppdrag

Datum	Dnr	Mottagare
2019-01-29	347-16	Enligt missiv
Handläggare	Direkt	
Marie Hallberg	010-6986142	
Enheten för Havsplanering		
marie.hallberg@havochovatten.se		

Redovisning av 2018 års medverkan i genomförandet av Östersjöstrategin

Regeringen har gett uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten att medverka i genomförandet av EU:s Östersjöstrategi och ska årligen rapportera regeringsuppdraget till myndighetens ansvariga departement och senast **31 januari 2019**, med kopia till Tillväxtverket (tillvaxtverket@tillvaxtverket.se).

Dispositionen i årets redovisning sker utifrån Tillväxtverkets anvisning och frågemall.

Innehållsförteckning

1. Delmål i strategin som närmast berör myndighetens verksamhetsområde samt hur HaV arbetat med dem under året.	3
1.1 Mål Rädda havsmiljön	3
<i>Delmål - Rent vatten i havet .....</i>	3
<i>Delmål - Rikt och friskt djur- och växtliv.....</i>	4
<i>Delmål - Ren och säker sjöfart .....</i>	6
<i>Delmål - Bättre samarbete .....</i>	6
1.2 Mål Länka samman regionen	6
<i>Delmål - Goda transportvillkor och tillförlitliga energimarknader .....</i>	6
1.3 Mål Öka välståndet.....	7
<i>Delmål - bidra till genomförande av Europa 2020-strategin .....</i>	7
<i>Delmål - anpassning och förebyggande i ett förändrat klimat .....</i>	7
2 Delmål där myndigheten inlett eller planerar att ingå ett samarbete med andra myndigheter och redogörelse för hur samverkan fortskridit.	8
2.1 Myndighetssamverkan	8
<i>Delmål rent vatten i havet, samt ett rikt och friskt djur- och växtliv .....</i>	8
<i>Delmål bidra till genomförande av Europa 2020-strategin, samt Anpassning och förebyggande i ett förändrat klimat .....</i>	9
2.2 Flernivåsamverkan.....	9
<i>Delmål bättra samarbete.....</i>	9
<i>Delmål bidra till genomförande av Europa 2020-strategin.....</i>	10
3 Insatser eller samarbetsprojekt HaV deltar i som bidrar till strategins mål och delmål.	10
3.1 Pågående projekt	10
3.2 Avslutade projekt.....	12
3.3 Övriga insatser och samarbeten	13
4 Finansieringskällor som kan vara aktuella för myndighetens engagemang inom ramen för EU:s Östersjöstrategi.	14
5 Bedömda respektive faktiska nytta och resultat som uppnåtts under perioden för myndigheten, annan offentlig förvaltning eller näringsliv.	14
5.1 Nyttan och resultat.....	14
5.2 Synergier med andra uppdrag	15
5.3 Förbättringsmöjligheter för HaV:s arbete med EU:s Östersjöstrategi (interna och externa faktorer)	15
6 Specifika uppgifter att redogöra för som är kopplade till myndighetens verksamhet.....	16
6.1 Maritima strategin - synergier, nytta och resultat	16
6.2 Horisontell åtgärd – havsplanering, nytta och resultat.....	18
7 Övrigt HaV vill föra fram gällande EU:s Östersjöstrategi	20

1. Delmål i strategin som närmast berör myndighetens verksamhetsområde samt hur HaV arbetat med dem under året.

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) ska inom sitt ansvarsområde vara pådrivande, stödjande och samlande vid genomförandet av miljöpolitiken och verka för en hållbar förvaltning av fiskeresurserna. HaV har även i uppdrag att arbeta fram förslag till nationella havsplaner, i samverkan med myndigheter och länsstyrelser. HaVs arbete inbegriper således i stort sett samtliga av strategins delmål

Syftet med havsplanerna är att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling. Havspanering utgör en del av Östersjöstrategin horisontell åtgärd HA Planning och HaVs arbete inom havspanering inbegriper således i stort sett samtliga av strategins delmål och hanteras i denna redovisning separat i avsnitt 6. myndighetens specifika uppgift, synergier med den svenska maritima strategin.

1.1 Mål Rädda havsmiljön

HaV ska verka för att generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås, samt vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling. Detta innebär således myndighetens verksamhet såsom helhet verkar för samtliga delmål inom Rädda havsmiljön, vilket är välbeskrivet i rapporten HaV lämnade in mars 2016. Nedan följer respektive delmål och urval av aktiviteter och arbete under året.

Delmål - Rent vatten i havet

HaV är nationell kontaktpunkt och medlem i styrgruppen för strategins policyområdet PA Nutri vars mål är att reducera övergödning av Östersjön. Inom ramen för PA Nutri styrgruppsarbete beslutas om flaggskeppsprojekt. Under året har två nya flaggskeppsprojekt godkänts inom ramen för PA Nutri. *BigRivers4Baltic* som är ett projekt som ska stimulera tvärsektoriell policy dialog och inkluderar Polen, Litauen, Lettland, Vitryssland, Ryssland och Tyskland. Projektet syftar till att minska tillförseln av fosfor och kväve till Östersjön via floderna Oder, Vistula, Nemunas och Daguava. Det andra projektet som godkänts under 2018 är [DESIRE](#). Projektet ska bidra till en effektivare hantering av näringsämnen och fokuserar på våtmarksskötsel för ökade näringsretention i floden Nemans avrinningsområde. I juni hölls det nionde årliga Östersjöstrategiforumet i Tallinn. PA Nutri arrangerade där ett seminarium med focus på nya idéer för en renare Östersjö. Fyra stycken förslag diskuterades, avancerad behandling av avloppsvatten, konsumtionsguider, utveckling av gödselstandarder och spridning av gips på fält. Avslutningsvis anordnade PA Nutri en workshop tillsammans med

Helcom med syfte att diskutera vision och mål för Helcom Nutrient Recycling Strategy.

HaV sitter även med i styrgruppen för policyområdet PA Hazards vars viktigaste mål är att minska påverkan av miljöfarliga ämnen i Östersjö. Inom PA Hazards har under året diskuterats ambitioner och mål med en planerad revidering av fokusområdet under 2019. HaV medverkade i upphandlingen och genomförandet av ett uppdrag att sammanställa Östersjöländernas åtgärder gällande farliga ämnen inom vattendirektivet. Rapporten kommer förhoppningsvis att bidra till en utökad samordning i ländernas åtgärdsprogram inom genomförandet av vattendirektivet, samt utgöra underlag vid BSAP-uppdateringen vad gäller långlivade miljögifter. Tillsammans med Naturvårdsverket stödde också HaV en ansökan angående kartläggning och risk-klassificering av förorenade områden i Östersjön (CONTAR). Ansökan beviljades dock ej medel men anses fortfarande relevant.

Två flaggskeppsprojekt, [DIAMON](#) (där HaV medverkar aktivt) och [NonHazCity](#), kommer att ansöka om förlängd projekttid med rekommendation av styrgruppen att de beviljas detta. Under året har plattformen för läkemedelsrester i Östersjöns miljö, flaggskeppsprojekt [The Baltic Sea Pharma](#), utvecklats och 2019 startar ytterligare projekt rörande läkemedel. Havs- och vattenmyndigheten har också medverkat i referensgrupp till möjligt Baltic Leadership Programme angående PFAS.

Under året uppdaterades även den inledande bedömningen enligt havsmiljöförordningen. Den uppdaterade rapporten är det inledande steget i Sveriges marina strategi för Nordsjön och Östersjön 2018-2023, och ger en bild av havsmiljöns tillstånd och nyttjande. I den inledande bedömningen 2018 redovisas förutom det aktuella miljötilståndet också en ekonomisk och social analys kring nyttjandet av marina vatten och samhällets kostnad om miljötilståndet försämras, för mer info se HaVs hemsida, [Inledande bedömning i havsmiljöförvaltningen](#).

Delmål - Rikt och friskt djur- och växtliv

Under året genomfördes arbete med framtagande av regionala handlingsplaner för att nå målet om ett ekologiskt representativt, sammanhängande och funktionellt nätverk av marina skyddade områden i Östersjön och Bottniska viken. Syftet med handlingsplanen är att bland annat nå etappmålet om områdesskydd för havsmiljön. Havs- och vattenmyndigheten arbetar tillsammans med berörda länsstyrelser för att ta fram ett ramverk som bygger på en adaptiv förvaltning av marina skyddade områden. Workshops har under året genomförts med berörda länsstyrelser för att gemensamt utveckla arbetet med det marina områdesskyddet.

Ramverket byggs så att det ska möjliggöra en utvärdering av hur det marina områdesskyddet bidrar till att skydda den gröna infrastrukturen. Havs- och vattenmyndigheten har, som ett led i arbetet med handlingsplanen för marint områdesskydd, samt i ett regeringsuppdrag, [Marina skyddade områden utan lokal mänsklig påverkan 2018](#), redovisat fem områden, varav tre inom Östersjön, som skulle kunna utgöra marina skyddade områden med ett förstärkt skydd från lokal mänsklig påverkan, så kallade opåverkade områden, som också skulle kunna fungera som referensområden. Inom ramen för ett regeringsuppdrag har Havs- och vattenmyndigheten påbörjat ett arbete med att föreslå nya Helcom MPA för att stärka möjligheterna till en förbättrad ekologisk representativitet för de marina skyddade områdena. För att stärka möjligheterna till att nå etappmålet har Havs- och vattenmyndigheten även påbörjat projekt i samarbete med SLU Aqua och Göteborgs universitet för att ta fram kunskap om ekologisk konnektivitet och organismers rörelsemönster i Östersjön. Därutöver pågår projektet Nationell Marin Kartering vars syfte är att ta fram heltäckande kartunderlag över havsmiljön.

Vi samordnar även arbetet med genomförande av EU:s fiskeripolitik, och verkar också på andra sätt för en hållbar förvaltning av fiskresurserna inom ramen för ekosystemansatsen. Vi reglerar och vidtar åtgärder och bidrar med underlag i internationella förhandlingar för att främja skyddet av biologisk mångfald, ett hållbart och miljövänligt fiske, livskraftiga fiskbestånd och bevarande av livsmiljöer för fisk. Havs- och vattenmyndigheten har under året genomfört en större översyn av fiskebestämmelserna på kuststräckan från och med Västernorrlands län ner till Kalmar län. Arbetet bygger bland annat på ett underlag som tagits fram av länsstyrelserna på berörd kuststräcka inom ett SÅP-projekt (Särskilda Åtgärdsprojekt) finansierat av HaV (anslag 1:11). Syftet med projektet, [ReFisk - Revidering av fiskeregler längs ostkusten](#), är att stärka åtgärdsarbetet gällande kustvatten, vikar och skär genom kunskapsbaserad förvaltning avseende kustfiskbestånden. I detta omfattas fredningsområden för fisk som en del av marint områdesskydd samt revidering av fiskereglerna längs ostkusten för att stärka bestånden. HaV har dessutom beställt ett biologiskt underlag från SLU Aqua som stöd i arbetet. Under året har en rad samrådsmöten hållits med den regionala fiskeexpertisen på länsstyrelsen och forskarna på SLU. Översynen har resulterat i att länsstyrelserna i Västernorrlands-, Gävleborgs- och Uppsala län har enats kring ett gemensamt förslag till ändrade fiskebestämmelser som framför allt syftar till att stärka bestånden av gädda, gös, sik och havsöring på kusten.

Delmål - Ren och säker sjöfart

Som redovisas vid tidigare årsredovisningar och den framåtblickande rapporten sker arbete för delområdet dels inom HaVs förvaltningsarbete enligt havsmiljöförordningen. Under året har Bonus-projektet [SHEBA](#) *Sustainable shipping and environment in the Baltic Sea*, avslutats, vilket följts av HaV och vars resultat och kunskapsunderlag bidragit till arbetet inom havsplanering, för mer information, se avsnitt 6.

Delmål - Bättre samarbete

Inom fiskeriförvaltningen i Östersjöregionen är Sverige ordförande i [BALTFISH](#) från den 1 juli 2018 till den sista juni 2019. BALTFISH är ett forum för fiskeriförvaltning inom ramen för regionaliseringen under EU:s gemensamma fiskeripolitik. Syftet är att utveckla och förbättra samordningen och förvaltningen mellan de åtta EU-medlemsländerna runt Östersjön som ingår i BALTFISH. Projektet startades på svenskt initiativ. BALTFISH arbetar på två nivåer; i en högnivågrupp (HLG) där fiskeridirektörerna ingår och till vilken EU-kommissionen inbjuds att delta samt i ett forum där representanter för medlemsstaterna, EU-kommissionen, den rådgivande nämnden för Östersjön (BS AC) och organisationer som exempelvis ICES och HELCOM bereds möjlighet att delta. HELCOM deltog i BALTFISH forum för första gången under hösten 2018 och en bredare samverkan mellan BALTFISH och HELCOM Fish planeras framöver.

1.2 Mål Länka samman regionen

Delmål - Goda transportvillkor och tillförlitliga energimarknader

Som redovisas i den framåtblickande rapporten verkar HaVs arbete inom havsplanering för delmålet. HaV har under 2018 varit fortsatt partner i projektet [Baltic LINes](#). Projektet syftar till att förbättra gränsöverskridande samarbeten av linjär infrastruktur, som till exempel planering av farleder och energikorridorer inom havsplaneringen i Östersjöregionen. Så även fortgår och deltar HaV i projektet [NorthSEE](#), ett systerprojekt till Baltic LINes för länderna i Nordsjöregionen. Samordning mellan dessa två projekt har för avsikt att främja samstämmighet i tankesätt och praxis mellan Nordsjö- och Östersjöregionerna. Projekten har under 2018 genererat ny kunskap om energi- och maritima transportsektorns utveckling i både havsbassängerna. De har även tagit fram vägledning om regional samordning av planeringen för dessa två sektorer inom ramen för nationella havsplaneringsprocesser. Detta arbete utvecklas vidare inom projektet Pan Baltic Scope. Syftet med Pan Baltic Scope är ökat samarbete mellan Östersjöländers havsplaneringsprocesser. Projektet är Flaggskeppsprojekt inom HA Planning och leds av HaV, för ytterligare info se avsnitt 6.2

1.3 Mål Öka välståndet

Delmål - bidra till genomförande av Europa 2020-strategin

Myndighetens arbete med regeringsuppdrag för uppföljning av marina strategin, samt regeringsuppdrag för [Genomföra insatser för regional tillväxt](#) verkar förenligt med genomförande av Europa 2020-strategin. Såväl myndighetens arbete för att främja innovationer inom myndighetens uppdragsområde och verksamhet verkar för delmålet.

HaV är med och finansierar en rad olika forskningsprogram och forskningsprojekt, dels via Miljöforskningsanslaget. I flera forskningsprogram sitter representanter från HaV med i styr- och referensgrupper för att bevaka och påverka inriktningen av forskningsprojekten. Tillsammans med Naturvårdsverket stödjer HaV också projekt inom Östersjöprogrammet *BONUS – Science for a better future of the Baltic Sea Region*. Programmets mål är att främja forskning för en bättre framtid för Östersjöregionen, med fokus på förvaltning av de marina ekosystemen och en hållbar utveckling av maritima näringar. För ytterligare och aktuell information se hemsida [Samverkan forskning](#), samt avsnitt 3.1 för aktuella projekt inom programmet.

Innovation, forskning och utveckling lyft som en viktig del i Europa 2020 strategin, mycket av detta arbete sker inom samverkan, se avsnitt 2.1, samt 6.1.

Delmål - anpassning och förebyggande i ett förändrat klimat

HaV arbetar sedan 2018 på ett integrerat sätt med klimatfrågan och har i enlighet med regleringsbrevet för budgetåret 2018 redovisat hur myndigheten arbetar med att främja klimatanpassning inom sitt ansvarsområde, arbetsprocesser och samarbeten. I myndighetens klimatstrategi formuleras övergripande prioriteringar för HaV:s klimatarbete inom områdena klimatanpassning, klimatpåverkan och klimatkunskap. För varje av dessa tre områden finns även en handlingsplan, för ytterligare info se [HaVs hemsida](#).

2 Delmål där myndigheten inlett eller planerar att ingå ett samarbete med andra myndigheter och redogörelse för hur samverkan fortskridit.

2.1 Myndighetssamverkan

Myndigheten har utbredd myndighetssamverkan inom flertal relevanta områden, såväl inom ramen för strategins policy- och åtgärdsområden och i dess angränsning, några har nämnt i ovan för respektive delmål, därtill ytterligare exempel enligt nedan.

HaVs arbete inom havsplanering ska även, enligt förordningen, ske i samverkan med myndigheter och länsstyrelser, samt verka för samarbete och samordnad med andra EU-länder, likväl med länder utanför EU. Arbete inom ramen för detta redovisas i avsnitt 6.2.

Delmål rent vatten i havet, samt ett rikt och friskt djur- och växtliv

Inom policyområdena PA Nutri och PA Hazards, som ett svar på tidigare diskussioner om en utvecklad samverkan mellan svenska myndigheter med uppdrag inom Rädda Östersjön, har det under året skett två aktiviteter. På initiativ av Naturvårdsverket har ett första möte mellan kontaktpunkter för olika PA inom målet Rädda Östersjön hållits. Nätverket omfattar samtliga delmål inom huvudmålet. Den andra aktiviteten var med syfte att öka samarbetet mellan myndigheter var en workshop som hölls i samband med Tillväxtverkets nätverksträff. Målet med workshopen var att stimulera samverkan mellan PA Nutri och andra PA:n på nationell nivå. Träffen gav flera nya idéer till möjliga framtida samarbeten, bland annat med PA Ship.

Havs- och vattenmyndigheten har under året även arbetat tillsammans med berörda länsstyrelser för att ta fram ett ramverk som bygger på en adaptiv förvaltning av marina skyddade områden. Workshops har hållits med berörda länsstyrelser för att gemensamt utveckla arbetet med det marina områdesskyddet.

Workshops har även genomförts inom ramen för myndighetens regeringsuppdrag att ta fram en strategi för hur en ekosystembaserad fiskförvaltning, bland annat i samverkan med SLU Aqua och workshopen avseende [Kunskapsatsning för en ekosystembaserad fiskförvaltning](#).

Delmål bidra till genomförande av Europa 2020-strategin, samt Anpassning och förebyggande i ett förändrat klimat

I slutet av april redovisades regeringssuppdraget för [Genomförda insatser för regional tillväxt för Havs- och vattenmyndigheten](#). Redovisningen byggde på vägledande frågor som sammanställts av Tillväxtverket. En genomgång av myndighetens arbete med strategin påvisade behov av en revidering av strategin vilket har påbörjats under året. Under året har vi även bidragit och deltagit i nationella [Analysgruppen för regional tillväxt](#). Vi har i samband med både den regionala tillväxtstrategin och deltagande i flaggskeppsprojektet [Submariner network](#) initierat regional samverkan inom våra verksamhetsområden. Detta för att både skapa nya foran för att lyfta regionernas arbeten med frågor som berör vårt verksamhetsområde och samtidigt även bidra med energi till redan befintliga nätverk.

HaV deltar även i regional forskningssamverkan för att förbättra havsmiljön och samtidigt utöka handelsutbytet i Östersjöregionen inom ramen för Bonusprogrammet. HaV har bidragit genom aktivt deltagande i Bonus styrgrupp där HaV även representerar Naturvårdsverket och samarbetar med Formas. HaV, FORMAS, Vinnova, Mistra, Vetenskapsrådet och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). De har beviljat många projekt under åren, och många har följts av utredare från HaV. HaV:s målsättning med vårt engagemang är att säkerställa att programmets fokus är relevant för Sverige och att projekt som är av relevans för uppnående av Svenska miljö kvalitetsmål och regionala målsättningar i miljöarbetet får stöd. Under året har ett antal BONUS projekt som är av relevans för HaV avslutats, se avsnitt 3.2

Inom klimatarbetet deltar HaV i myndighetssamverkan [Copernicus](#), bland annat för att bevaka programmets marina tjänst, samt i samarbetar med Skogsstyrelsen inom klimatanpassning och Copernicus i projektet [Smartare klimatinformation](#)

2.2 Flernivåsamverkan

Delmål bättra samarbete

Inom ramen för regionalisering i den gemensamma fiskeripolitiken arbetar BALTFISH, se ovan, främst med att ta fram gemensamma rekommendationer som underlag för att EU-kommissionen kan fatta beslut i form av delegerade förordningar bland annat rörande landningsskyldigheten och tekniska regler. Utifrån ICES rådgivning om fiskemöjligheter och EU-kommissionens årliga förslag om fiskemöjligheter arbetar BALTFISH varje år för att enas kring en gemensam ståndpunkt. Inom ramen för det svenska ordförandeskapet i BALTFISH planerar Havs- och

vattenmyndigheten att arrangera två konferenser på uppdrag av regeringen. En konferens planeras om säl – fiske/fiskeriinteraktioner och en andra konferens förbereds för ål. BALTFISH medlemsstater har beretts möjlighet att delta med expertis inkluderat från forskningssidan. Den regionala rådgivande gruppen (BSAC) kommer också att bidra till konferensen.

Delmål bidra till genomförande av Europa 2020-strategin

HaV har varit deltagande vid European Maritime Day via arbetet Pan Baltic Scope. Vi har även via internationella enheten deltagit i blå tillväxtaktiviteter utanför EU. Som nämnt inledande i avsnitt ska arbetet med nationella havsplaner verka för samarbete och samordnad med andra EU-länder, likväl med länder utanför EU. Arbete inom ramen för detta redovisas vidare i avsnitt 6.

3 Insatser eller samarbetsprojekt HaV deltar i som bidrar till strategins mål och delmål.

Vi har även under året deltagit i Östersjöprogrammets subkommitté arbete med framtagande av bedömningsunderlag i samverkande i Subkommitté grupp för Östersjöprogrammet. Bedömningsunderlaget sammanställde Sveriges syn som presenterades av näringsdepartementen för beslutande sekretariat. Vi har även deltagit i samverkan och aktiviteter i nationella nätverksmöten för Östersjöstrategin.

Havs- och vattenmyndigheten medfinansierar, via medel från anslag 1:11, ett flertal Interreg-projekt, samt medverkar i utlysningar och representanter inom ramen för miljöforskningsanslaget, samt Östersjöprogrammet forskningsprogram BONUS. Nedan presenteras översikt över de projekt som finansieras med medel från anslaget.

3.1 Pågående projekt

Projekt	Program	beskrivning	Avslut	länk
Baltic Blue Growth	Interreg Baltic Sea Region	Baltic Blue Growth syftar till att reducera näringsämnen från havet genom storskalig odling och skörd av musslor samt undersöka om storskalig musselodling har ekonomisk bärighet i Östersjö-området.	2019	https://www.submariner-network.eu/projects/baltic-bluegrowth
Baltic LINes 2016-2019	Interreg Baltic Sea Region	Projektet syftar till att förbättra gränsöverskridande samarbeten av linjär infrastruktur, som till exempel planering av farleder och energikorridorer inom havsplaneringen i Östersjöregionen.	2019	https://vasab.org/project/balticlines/
CWPharma	Interreg Baltic Sea Region	CWPharma syftar till att minska mängden human- och veterinärmedicinska läkemedel i vattenmiljön.	2020	http://www.cwpharma.fi/en-US
Daimon	Interreg Baltic Sea Region	DAIMON syftar till att öka kunskapen om riskvärdering och lämpliga handlingsalternativ för marina områden där det har skett dumpning.	2019	https://www.daimonproject.com/

ECONNECT	Interreg Botnia-Atlantica	Projektets mål är att producera en konkret och heltäckande framtidsprognos som beskriver Botnia-Atlantica-regionens framtida havsnatur, för att på så vis förbättra och effektivera både samhällsplanering och klimatarbetet i regionen.	2021	https://www.botnia-atlantica.eu/om-beviljade-projekt/projektbank/econnect
JOMOPANS	Interreg North Sea Region	Projektet syftar till att utveckla ett standardiserat regionalt övervakningsprogram i Nordsjöregionen och ett visualiseringsverktyg för resultaten.	2020	http://northsearegion.eu/jomopans
LESSISMORE	Interreg South Baltic	Projektets övergripande syfte är att genom tre investeringar i pilotanläggningar demonstrera, utveckla och validera nya tekniska lösningar för avancerad rening från läkemedelsrester, andra svårnedbrytbara ämnen och antibiotikaresistenta bakterier.	2020	http://www.swedenwaterrsearch.se/projekt/less-is-more/
NorthSEE	Interreg Baltic Sea Region/Interreg North Sea Region	Projektet syftar till att förbättra samstämmigheten i havsplaneringen för länderna i Nordsjöregionen för att fånga synergier, förhindra oförenligheter samt för att skapa bättre förutsättningar för en hållbar utveckling kring sjöfart, energi och miljöskydd. Projektet samarbetar med Baltic LINes för att främja samstämmighet i tankesätt och praxis mellan Nordsjö- och Östersjöregionerna.	2019	http://www.northsearegion.eu/northsee/
RETROUT	Interreg Baltic Sea Region	Projektet syftar till att skapa hållbar utveckling inom fisketurism i Östersjöregionen, både ekologiskt, ekonomiskt och socialt.	2020	https://projects.interreg-baltic.eu/projects/retROUT-116.html
RICH Waters	LIFE IP	Projektets syfte är ett effektivare åtgärdsarbete i Norra Östersjöns vattendistrikt samt att skapa ett förbättrat nationellt genomförande av vattenförvaltningen. Projektet syftar på åtgärder inom övergödning, miljögifter, vandringsvägar för fisk, samt bättre vattenplanering		http://extra.lansstyrelsen.se/lifeiprichwaters/sv/om-rich-water/Sidor/default.aspx
SEAmBOTH	Interreg Nordprogrammet	Projektet syftar till att skapa förutsättningar för planering och förvaltning, genom att ta fram riktlinjer, rekommendationer samt planeringsunderlag.	2020	https://seamboth.com/
Två länder en elv	Interreg Sverige-Norge	Projektet bygger vidare på projektet "Vänerlaxens fria gång" och kommer bland annat att fokusera på åtgärder som på kort sikt kan öka populationer för hotade fiskstammar samt andra hotade arter som lever i älven.	2019	https://tvalanderenelv.eu/
Water Co-Governance for sustainable ecosystems	Interreg North Sea Region	Projektet syftar till att stärka lokalt engagemang och förbättra samarbete mellan olika aktörer i vattenförvaltningen.	2019	http://www.northsearegion.eu/watercog/about/
PanBalticScope	Europeiska havs- och fiskerifonden EHFF	Projektets syfte är samarbete mellan Östersjölandens havsplaneringsprocesser. Projektet är ett Flaggskeppsprojekt inom HA Planning. Projektet är en fortsättning på Baltic Scope och leds av HaV	2020	https://ec.europa.eu/easme/en/panbaltic-scope
BASMATI – Baltic Sea maritime spatial planning for sustainable ecosystem services	Bonus – forskningsprojekt inom ramen för Blue Baltic		2020	https://www.bonusportal.org/projects/blue_baltic_2017-2020/basmati
OPTIMUS – Optimisation of mussel mitigation cultures for fish feed in the Baltic Sea	Bonus – forskningsprojekt inom ramen för Blue Baltic		2020	https://www.bonusportal.org/projects/blue_baltic_2017-2020/optimus

3.2 Avslutade projekt

Nedan projekt planerat avslut under år 2018, slutredovisning och resultat kan sträcka sig in under 2019. Slutseminarier för en del projekt har genomförts på HaV för att på så sätt säkra att projektresultat används i förvaltningsarbetet.

Projekt	Program	Beskrivning	Avslut	länk
BLASTIC - plastavfallets väg till Östersjön	Interreg Central Baltic	BLASTIC syftar till att minska tillförseln av plast till havet genom att visa och generera kunskap om hur plastavfall i urbana områden tar sig till Östersjön och blir marint skräp.	2018	https://www.blastic.eu/
Mareitt Baltic - Reducing the impact of marin litter in the form of Delict Fishing Gear	Interreg Baltic Sea Region	Projektet syftar till att arbeta med problematiken kring förlorade och övergivna fiskeredskap i Östersjön.	2018	https://www.mareittbaltic.eu/about-the-project/
NUTRINFLOW	Interreg Central Baltic	Projektet syftar till att genomföra effektiva och acceptabla åtgärder för att minska transporten av näringsämnen från jordbruket till känsliga vattenförekomster och Östersjön.	2018	http://nutrinflow.eu/?lang=sv
Ren Kustlinje	Interreg Öresund-Kattgat-Skagerrak	Projektet syftar till att samordna och utveckla arbetet mot marin nedskräpning i regionen Öresund-Kattegat-Skagerrak.	2018	http://www.renkustlinje.se/
SÅP - Restaurering av mindre kustmynnande vattendrag i Bottenviken med särskild inriktning på sura sulfatjordar	Interreg Nordprogrammet	I projektet kommer åtgärder genomföras för att minska transport av miljögifter genom vattendrag till Bottenviken	2018	https://projektkatalog.havochvatten.se/db04p01/?p=108:3::NO:RP:P3PKAT_ID:748&cs=3ZamCLW2K0HGOsUGpCZo-IM2Muw8
VIMLA - Åtgärder för att minska påverkan från sura sulfatjordar	Interreg Botnia Atlantica	VIMLA-projektet har som mål att minska negativ miljöpåverkan från sura sulfatjordar.	2018	https://vimlavatten.org/
BALTICOAST (A systems approach framework for coastal research and management in the Baltic)	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/baltcoast
BalticApp	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/balticapp
BaltSpace	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/baltspace
GO4BALTIC Coherent policies and governance of the Baltic Sea ecosystems	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/go4baltic
GOHERR (Integrated governance of Baltic herring and salmon stocks)	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/goherr
INSPIRE - INtegrating SPatial pRocesses into Ecosystem models for sustainable utilization of fish resources	Bonus –VAILABLE ECOSYSTEM PROJECTS		2018	https://www.bonusprojects.org/bonusprojects/the_projects/viable_ecosystem_projects/inspire

MIRACLE (Mediating integrated actions for sustainable ecosystem services in a changing climate)	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/miracle
SHEBA (Sustainable shipping and environment in the Baltic Sea)	Bonus –Sustainable Ecosystem Services		2018	https://www.bonusportal.org/projects/sustainable_ecosystem_services_2015-2018/sheba
Soils2Sea Reducing nutrient loadings from agricultural soils to the Baltic Sea via groundwater and streams	Bonus – Viable ecosystems		2018	https://www.bonusportal.org/projects/viable_ecosystem_2014-2018/soils2sea

3.3 Övriga insatser och samarbeten

Exempel på övriga arbeten och samarbete som sker med bäring på strategins mål och delmål enligt nedan.

Projekt /nätverk	Syfte	Mer info, länk
Baltic Sea City Accelerator	Plattform för kommuner runt Östersjön för hållbar vattenanvändning och en bättre havsmiljö. Övriga medfinansiärer förutom Havs- och vattenmyndigheten är Svenska Institutet, Swedish Water House, Boston Consulting Group och Zennström Philantropies.	www.raceforthebaltic.com/accelerator
SUBMARINER NETWORK – Sustainable Uses of Baltic Marine Resources	I flaggskeppsprojektet Submariner Network, Sustainable Uses of Baltic Marine Resources, har HaV en aktiv roll. Projektet ligger under PA Innovation och är ett transnationellt nätverk. Syftet är att intensifiera samarbetet mellan "best users" inom algproduktion, musselodling, vågenergi, blå bioteknik och vindkraft, inom blå tillväxt. Havs- och vattenmyndigheten är även "action leader" för två av de olika sektionerna, ekosystemtjänster och havsplaneringsfrågor.	https://www.submariner-network.eu/

4 Finansieringskällor som kan vara aktuella för myndighetens engagemang inom ramen för EU:s Östersjöstrategi.

Aktuella finansieringskällor myndighetens engagemang inom ramen för EU:s Östersjö är enligt nedan;

Finansieringskällor	Länk
Europeiska havs- och fiskerifonden EHFF	http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/landsbygdfiske/programochvisio-ner/havsochfiskeriprogrammet20142020.4.688ba44d13e5e4787a08000568.html
Havs- och vattenmiljöanslaget(1:11) inklusive LOVA (Lokala vattenvårdsprojekt, för en bättre havsmiljö)	https://www.havochvatten.se/hav/vagledning--lagar/anslag-och-bidrag/havs--och-vattenmiljoanslaget.html
Interreg Baltic Sea Region	http://eufonder.se/interreg
Interreg Botnia Atlantica	http://eufonder.se/interreg
Interreg Central Baltic	http://eufonder.se/interreg
Interreg Nord	http://eufonder.se/interreg
Interreg North Sea Region	http://eufonder.se/interreg
Interreg South Baltic	http://eufonder.se/interreg
Interreg Sverige-Norge	http://eufonder.se/interreg
Interreg Öresund-Kattgat-Skagerrak	http://eufonder.se/interreg
Life	http://ec.europa.eu/environment/life/
Life IP	http://ec.europa.eu/environment/life/
LIFE-Ngo	http://ec.europa.eu/environment/life/
Miljöforskningsanslaget (1:5)	https://www.havochvatten.se/hav/vagledning--lagar/anslag-och-bidrag/aktuella-forskningsutlysningar/miljoforskningsanslaget.html

5 Bedömda respektive faktiska nytta och resultat som uppnåtts under perioden för myndigheten, annan offentlig förvaltning eller näringsliv.

5.1 Nyttan och resultat

Kunskapsbyggande och nätverksarbete som sker inom ramen för strategin, såsom inom BALTFISH, PA Nutri PA Hazards och projekt inom Interreg mfl, har återkoppling till myndighetens förvaltningsarbete och skapar nytta för arbetet för bevarande och hållbart nyttjande av havets resurser. Arbetet resulterade exempelvis av utvidgande samarbete inom BALTFISH, med HELCOMs deltagande under BALTFISH forum under hösten 2018, och en bredare samverkan planeras framöver se avsnitt 2.2.

Annat exempel är projektverksamhet och flaggskeppsprojekt som främjar samarbete och kunskapsutbyte mellan nationsgränserna. Detta i sin tur främjar arbetet för strategins mål samt den nationella förvaltningen, exempelvis projekten [Pan Baltic Scope](#) och [Baltic LINES](#). [NorthSEE](#), vars kunskapsunderlag och resultat har bidragit med kunskapsunderlag i den

nationella havsplaneringsprocessen, se avsnitt 6.2 för ytterligare resultat och nytta.

5.2 Synergier med andra uppdrag

Som nämnts ovan, samt vid tidigare rapportering, sker mycket av HaVs arbete i synergier med arbetet inom strategin, såsom;

- PA:n Nutri och Hazards och åtgärdsarbete inom havsmiljödirektivet
- BALTFISH och arbetet avseende den gemensamma fiskeripolitiken och ekosystembaserad fiskförvaltning,
- Arbetet med restaurering och bevarande av biologisk mångfald och marint områdesskydd
- samt myndighetens uppdrag inom havsplanering, såsom horisontell åtgärd inom strategin.

Exempelvis utgör PA Hazards en bra katalysator för kunskapsuppbyggnad och ökad samordning mellan länder och Helcom inom området farliga ämnen. Specifika teman inom myndighetens ansvarsområden som kan nämnas här är förorenade områden till havs, PFAS, läkemedelsrester i miljön, genomförandet av havsmiljödirektivet, och uppdateringen av BSAP. Liknande katalysatorseffekt sker inom andra projekt och inom havsplanering, se avsnitt 6.

5.3 Förbättringsmöjligheter för HaV:s arbete med EU:s Östersjöstrategi (interna och externa faktorer)

Utifrån strategins helhetsgrepp avseende hållbar utveckling med dimensionerna ekonomi, miljö och sociala aspekter finns möjlig potential att ytterligare stärka samverkan mellan samtliga tre mål och dess policyområden, (PA) och horisontella åtgärd, HA Planning. Initiativ till detta inom enskilt mål Rädda Östersjön se avsnitt 2.1. Med en bredare samverkan mellan målen finns en möjlighet förbättringsmöjlighet för tydligare fokus på koppling mellan land och hav. Där även samarbete mellan PA:n inom strategins olika övergripande mål skulle kunna vara en möjlighet, såsom samarbete mellan PA:n inom Rädda havsmiljön och Ökat välbefinnande, såsom exempelvis mellan PA Nutri, PA Turism, PA Health PA och den horisontella HA Planning. Detta skulle möjligen främja ett ökat helhetsperspektiv för strategins handlingsprogram och dess åtgärdsarbete. Ett ökat helhetsperspektiv är även något som HaV avser att verka för genom ytterligare samordning mellan HaVs förvaltningsområde, vatten- och havsförvaltning, betydande i arbetet för en god havsmiljö och hållbar utveckling i Östersjöregionen, se avsnitt 7 Övrigt.

6 Specifika uppgifter att redogöra för som är kopplade till myndighetens verksamhet

HaVs specifika uppdrag är att identifiera och verka för synergieffekter mellan Östersjöstrategin och genomförandet av den maritima strategin, vilket är väl presenterat i den framåtblickande rapport myndigheten lämnade in i mars 2016. Utifrån strategiernas inriktning för en hållbar utveckling inom maritima näringar och kustregioner, verkar dessa i för samma övergripande mål. Myndighetens specifika uppdrag avseende uppföljning av den maritima strategin, samt arbetet att ta fram förslag till havsplaner främjar således genomförandet av den maritima strategin, i synergi med medverkan i genomförandet av strategin för Östersjön. Arbeta under året inom ramen för detta redovisas nedan.

6.1 Maritima strategin - synergier, nytta och resultat

I februari slutredovisades det regeringsuppdrag angående [uppföljning av maritima strategin](#). Uppdraget genomfördes i bred myndighetssamverkan. Resultatet av arbetet omfattade ett förslag till uppföljning omfattande 26 årliga indikatorer som var tredje år kompletteras med analys av förändringen av årliga indikatorer som kompletteras med en kvalitativ analys av områden där kvantitativa mätetal idag saknas. I uppdraget redovisas genomgång av befintliga data, samt utvecklingsbehov. Kunskap om havet och data är betydande för en ändamålsenlig havsplanering, vilket lyfts fram i den maritima strategin, samt såväl för framtida uppföljningarna av havsplaner. Under året har därmed även arbete skett att integrera ett antal av indikatorerna i arbetet med förslag till havsplaner, bland annat utifrån de konsekvensbedömningar av planförslag som genomförts.

Andra arbeten relaterat till strategin för Östersjöregionen och den maritima strategins åtgärdsområden som specifikt lyftes fram i rapporten 2016;

Åtgärdsområde Friskt och säkert hav

Arbete inom PA Nutri och PA Hazards, projektsatsningar inom Interreg och Life IP såsom den storskaliga och fleråriga satsning [Rich Waters](#) verkar samtliga för strategiernas ändamål, se tidigare avsnitt 1.1, 2.1 och 3.1.

Ytterligare arbetet som verkar för strategiernas riktning är uppdrag under 2018 - 2020 och Havs- och vattenmyndigheten två regeringsuppdrag: "Förstärkt lokalt åtgärdsarbete mot övergödning" och "Pilotområden mot övergödning", där 20 pilotområden har fått finansiering för lokal åtgärdsamordning fram till år 2020. Pilotområdena sträcker sig från Västkusten, längs södra Sverige, och upp längs Östersjökusten. En stödfunktion ska även utvecklas i samverkan med pilotområdena.

Åtgärdsområde kunskap och innovation

Kunskap om havet lyfts som en viktig del för strategins genomförande. HaV har 2018 i samarbete med FORMAS bidragit till en projektansökan BANOS CSA, med målsättningen att ge möjlighet till att bygga upp en fortsättning på BONUS programmet. Denna eventuella fortsättning ska förutom Östersjön också inkludera Nordsjön. Projektet beviljades stöd av EU kommissionen och arbetet inleddes med ett kickoff möte i början på november. HaV har under kommande år tagit ansvar för att leda ett arbetspaket. Syftet med arbetspaketet är att optimera det framtida projektets inverkan på förvaltningsarbetet. I arbetspaketet ingår också en specifik uppgift som HaV har ansvar för, att utveckla en metod för att skriva kunskapssynteser av projektresultat inom specifika förvaltningsområden, samt att skriva dessa synteser tillsammans med de som skall använda resultaten. Målsättningen med detta är att främja forskningsresultatens upptag.

Myndigheten har även varit mycket aktiv i att bygga kunskap och underlag om hur innovation kan bidra i myndighetens arbete. Vi är med i ett innovationsnätverk tillsammans med fem andra myndigheter, där vi lär och inspireras. Nätverket drivs av KTH tillsammans med en organisationskonsult. Gruppens arbete presenterades vid ett seminarium i Almedalen där vi deltog i panelen. För att skapa en bild av hur vi ska kunna ta del av det redan befintliga innovationssystemet i Sverige har vi uppdragit till Lund universitet att skapa ett förslag på ett innovationsekosystem.

Åtgärdsområde planering med maritimt perspektiv

I den maritima strategin lyfts havsplaneringens potential fram för att förbättra möjligheterna att ta hänsyn till ekosystemens förutsättningar och trygga dess värden i form av ekosystemtjänster, som är grund för näringar som exempelvis fiske och turism. Detta arbete sker bland annat genom att tillämpa en ekosystemansats inom planeringsarbetet, genom en ekosystembaserad metod och planeringsverktyg [Symphony - ett planeringsverktyg för havsplanering](#), för vilket vidare utvecklingsarbete har skett under året, bland annat i samverkan med SGU. Verktöget har under året även används som analysverktyg för [konsekvensbedömningar](#) av planförslag inför samrådet, där även metodbeskrivning och dataunderlag finns tillgängligt för externa intressenter. Ytterligare arbete under året inom ramen för havsplanering redovisas nedan, 6.2.

In den maritima strategin noteras även att det föreligger behov av att uppdatera det som stöd som finns för den kommunala planeringen. Detta har stöttats under året bland annat genom fortsatt arbete med projekten inom KOMPIS - KOMmunal kustzonsPlanering I Statlig samverka, för ytterligare info se nästa avsnitt.

6.2 Horisontell åtgärd – havsplanering, nytta och resultat

Havsplanering utgör en av de horisontella åtgärderna inom strategin (HA Planning), och är såväl utpekad som ett viktigt instrument för genomförande av den svenska maritima strategin. Syftet med havsplanerna är att bidra till en långsiktigt hållbar utveckling och ska enligt förordning (2015:400) tillämpa en ekosystemansats, samt integrerar näringspolitiska mål, sociala mål och miljömål.

Under 2018 samrådde vi om förslag till havsplaner, samt genomförda konsekvensbedömningar av samrådsförslag. Samrådet gav mer än 2300 förslag och synpunkter från över 160 aktörer, såsom offentliga organ, ideella organisationer, privata näringslivet och grannländer. För mer info se, se HaVs hemsida; [Samrådet i siffror](#). Under hösten 2018 pågick bearbetning av samrådssynpunkter och omarbetning av havsplansförslag inför granskningsprocess 2019.

Under året skedde även uppstart av havsplaneringsprojektet [Pan Baltic Scope](#), ett fortsättningsprojekt på projekt [Baltic Scope](#). Projektet avser arbeta för bättre havsplaner och ta fram Östersjögemensamma verktyg och angreppssätt. I projektet Pan Baltic Scope samarbetar åtta planeringsansvariga myndigheter från sju EU-länder runt Östersjön. Ytterligare partners är Helcom-sekretariatet, Vasab, Syke och Nordregio. Pan Baltic Scope arbetar bland annat med;

- Gränsöverskridande planering och internationella samråd
- Bättre ekonomiska och sociala analyser
- En sammanhängande bild av grön infrastruktur i Östersjön
- Gemensam bedömning av kumulativ miljöpåverkan
- Ett planeringsforum som bearbetar planeringsfrågor och utbyter kunskap, exempelvis om strategiskt utpekande av områden för vindkraft och digitala havsplaner.
- Ekosystemansatsen och strategisk miljöbedömning
- Fallstudie - Tre skärgårdar Finland-Åland-Sverige om blå tillväxt och intressenter

Pan Baltic Scope är ett av Östersjöstrategins [flaggskeppsprojekt](#) inom ramen för HA Planning och leds av Havs- och vattenmyndigheten.

Samverkan och resultat

Samarbetet inom projekten Baltic SCOPE och Pan Baltic Scope har gett ökad och gemensam kunskap och vårdat kontakten med grannländer. Effekten är att vi på ett rationellt sätt uppnår det som havsplaneringsförordningen stipulerar, inklusive samordning med grannländers planer så långt som möjligt.

Exempel på andra indirekta effekter är bland annat att i november slöt Polen och Danmark en överenskommelse om gränsen i Östersjön sydöst om Bornholm. Det innebär att den grå zonen som funnits där försvinner. Denna gråa zon var ett av ämnena i projektet Baltic SCOPE som HaV ledde. Havsplaneringen aktualiserade frågan, och samarbetet i SCOPE erbjöd en arena för samtal.

Under året har även de så kallade KOMPIS-bidragen för kommunal kustzonsplanering i statlig samverkan fortgått och även utvidgas något i omfattning. Under 2017 beslutade länsstyrelserna om bidrag, finansierats från havs- och vattenmiljöanslaget(1:11), till 21 projekt med 37 deltagande kommuner, med flera projekt som pågick in i 2018. Projektformen har utöver kommunal verksamhet även syftat till att stödja kustlänsstyrelsernas samordning av kommunernas arbete, så att den statliga havsplaneringen kan samverka med den kommunala översiktsplaneringen i havet. Projektformen för KOMPIS-bidraget avslutas under 2018. Länk för mer information HaVs hemsida; [HaVS Projektkatalog \(fritextsökning "KOMPIS"\)](#)

HaV har under 2018 även varit fortsatt partner i projektet Baltic LINES. Projektet syftar till att förbättra gränsöverskridande samarbeten av linjär infrastruktur, som till exempel planering av farleder och energikorridorer inom havsplaneringen i Östersjöregionen. Så även fortgår och deltar HaV i projektet [NorthSEE](#), ett systerprojekt till Baltic LINES för länderna i Nordsjöregionen, Samordning mellan dessa två projekt har för avsikt att främja samstämmighet i tankesätt och praxis mellan Nordsjö- och Östersjöregionerna. Projekten har under 2018 genererat ny kunskap om energi- och maritima transportsektorns utveckling i både havsbassängerna. De har även tagit fram vägledning om regional samordning av planeringen för dessa två sektorer inom ramen för nationella havsplaneringsprocesser. Detta arbete utvecklas vidare inom projektet Pan Baltic SCOPE.

Arbete med havsplanering i Sverige och Östersjöområdet röner stort intresse och lyfts ofta fram som ett intressant exempel på transnationellt samarbete. Arbetet har presenterats vid en rad internationella konferenser, exempelvis på Unesco-DG Mare i Marrakesh (9th GEF International Waters Conference) och Blue Economy-konferensen i Nairobi (Sustainable Blue Economy Conference 2018), för att nämna några.

7 Övrigt HaV vill föra fram gällande EU:s Östersjöstrategi

Östersjöstrategin med de övergripande målen har ett tydligt helhetsperspektiv i linje med Agenda 2030. Detta helhetsperspektiv avser även HaV att verka för genom ytterligare samordning mellan HaVs förvaltningsområde, vatten- och havsförvaltning. HaV har under 2018 antagit en verksamhetsstrategi och en årlig inriktningsskrivelse för 2019. Inriktningsskrivelsen avser att ge planeringsförutsättningar inför verksamhetsplaneringen för kommande år. Inriktningsskrivelsen för 2019 har tydlig bäring på Östersjöstrategins mål *Rädda havsmiljö* och *Ökat välstånd*, vilket verkar för en god havsmiljö och hållbar utveckling i Östersjöregionen. Enligt inriktningsskrivelsen avser HaV att under år 2019 bland annat särskilt fokusera på;

Klimat och förnybar energi

- Analyserar energiaspekterna i havsplaneringen med hänsyn tagen till energiöverenskommelsen.

Rädda Östersjön

- Arbeta proaktivt mot ett koordinerat program på HaV för förvaltningen av Östersjön utifrån ett ekosystemperspektiv, samt genomföra en strategisk analys av våra förvaltningsområden, särskilda samverkansprocesser med andra myndigheter och allmänheten i syfte att identifiera möjligheter och utmaningar i förvaltningen. Detta avser bland annat ett förbättrat åtgärdsarbete relaterat till övergödning och landbaserade verksamheter, genom hantering ur ett helhetsperspektiv med koppling hav och land.

Marint områdesskydd

- Ett starkare regionalt grepp i arbetet med marint områdesskydd och utveckla och arbeta i programform, samt stärka vårt samarbete och engagemang inom EU, Helcom och Ospar för kollektivt genomförande.

Regional hållbar tillväxt

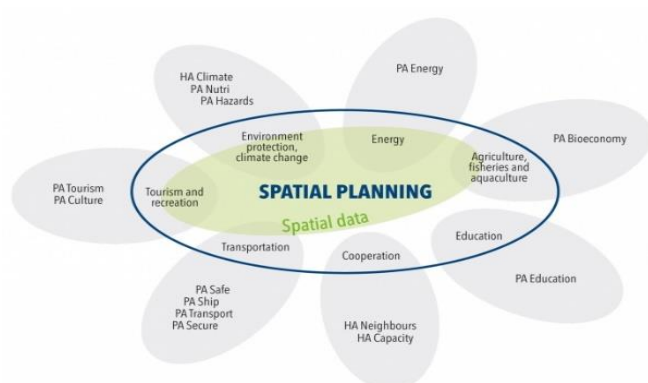
- Arbeta med regional hållbar tillväxt genom att proaktivt arbeta med maritima strategin, livsmedelsstrategin och regeringens utpekade ansatser kring cirkulär biobaserad ekonomi och regional tillväxt i genomförande av våra förvaltningsuppdrag.
- Identifiera områden där vi kan arbeta med partners för innovation och förstärkning av vattenförvaltningen och havsförvaltningen, samt arbeta för att utveckla en hållbar fördelning av fiskemöjligheter i alla fisken (pelagiskt, demersalt, kustkvot och fritidsfiske) med hänsyn till aktuella strategier inom fiskets område.

Detta helhetsperspektiv med ökad koordinering och samverkan relaterar även till de förbättringsförslag som tas upp i avsnitt 5.3, med en möjlig potential för ett ökat samarbete mellan policy- och åtgärdsområden (PA:an och HA:n) sinsemellan de olika övergripande målen *Rädda havsmiljö, Länka samman regionen* och *Ökat välstånd*.

Östersjöstrategin var vid lanseringen 2009 en föregångare gällande att försöka skapa samverkan och helhetssyn mellan miljö, välstånd och utveckling. Under de tio år som gått har flera framsteg gjorts i att få ett helhetsperspektiv vid förvaltning av vatten och hav. Vi, Havs- och vattenmyndigheten vill med ovan refererade inriktnings- och strategidokument utveckla denna förvaltningsmodell.

Östersjöregionen har en sammanhållande och gemensam resurs, Östersjöns vatten och miljö. Denna resurs påverkas mycket av omliggande land och vad det genom vattendrag tillför Östersjön. Genom att genomföra förvaltning och åtgärder på mindre delområden, med en helhetssyn, så kan Östersjöstrategins syfte och mål tydliggöras.

Därför förordar vi (myndigheten) att Östersjöstrategins utveckling ska vara noga, (specifikt) med att de tre perspektiven miljö och regional utveckling och sociala aspekter fortsatt ska hållas samman. Likväl kan en uppdelning av regionen utifrån problemperspektiv göras, för att lösa de utmaningar som finns i respektive område. Det skiljer mycket mellan Kvarken och södra Östersjön. Exempel på koordinering mellan PA:n och havplanering, HA Planning, roll såsom verktyg för ett helhetsperspektiv för strategins mål *Rädda havsmiljö, Länka samman regionen* och *Ökat välstånd*, för en hållbart regional utveckling i Östersjön illustrerad nedan, källa HAC Planning Vasab <https://vasab.org/eusbsr/flagships/>

EU:s Östersjöstrategi antogs således för 10 år sedan, 2009, därefter har uppföljningar av arbetet inom ramen för strategin skett på nationell nivå. Revidering av strategin har dessutom genomförts under perioden. HaV vill med årets redovisning lyfta fram behov om en central och årlig uppföljning och syntes av arbetet inom ramen för EU:s Östersjöstrategin på en övergripande EU-nivå och med berörda medlemsländers medverkan.